

Romaanse nederzettingen (7^e-8^e eeuw). Daar beide aan de noordrand van het hier behandelde gebied liggen, zijn zij misschien niet vreemd aan de latere verschuiving van de taalgrens precies naar deze plaats.

5° *Waals-Brabant*

In Waals-Brabant liggen een paar namen op *-inga haim* precies aan de huidige taalgrens : Beauvechain (± 1070 *Bavenchin*, 1164 *Bevinchem*) en Gottechain (1152 kop. *Gotenchem*). Tegen de taalgrens ook Morsaint (1112-36 *Morceshem*).

Namen op *haim* voorafgegaan door een volksnaam, een appellatief of een adjectief komen tot helemaal in het zuiden voor : Hattain, Walhain, Houtain, Ohain, Ophain, Piétrain (cf. p. 1129).

Desgelijks enkele namen op *-ingas* ; in dit woordenboek Gobertange en Nodrenge.

Er zijn ook enkele namen op *-iacas* : Loncée?, Ottignies, Witterzée.

Daarenboven heel wat Germaanse natuurnamen (op *baki* enz.).

Waals-Brabant neemt dus alleen aan zijn noordrand deel aan de Germaanse mode op *-inga haim* (6e-9e eeuw). Daartegenover staat in dit gewest de Romaanse assibilatie van *k* (5e-6e eeuw) : Witterzée < *Hwitarikiacas*, namen op *baki* > *baiz* ; eveneens van *t* (5e-8e eeuw) : Jauche < *Gatia* ; zo ook Liberchies < *Leudiberhtiacas* even voorbij de Henegouwse grens. De uit het zuiden komende Romaanse *court*-mode is slechts zwakjes vertegenwoordigd.

Het is dus net alsof in Waals-Brabant, dat in de 5^e eeuw menggebied was, in de 6^e-7^e eeuw het schaarse Germaanse bevolkingselement opgeslorpt werd door een niet veel talrijker Romaans element.

Tekenend voor de taalsituatie in de 5^e eeuw is *Walhain* „het Walendorp” even ten noorden van Gembloux.

6° *Limburg, Luik en Luxemburg*

In het oosten is de taalgrens sedert de 7e-8e eeuw, dat is dus waarschijnlijk sedert haar ontstaan, aan zeer geringe schommelingen onderhevig geweest. Dit blijkt uit vroeg-Middeleeuwse klankevoluties bij de Romaanse en Germaanse vormen van één en dezelfde plaatsnaam aan de taalgrens :

umlaut van *a* (8e eeuw) bij de Germaanse vorm, ontbreken daarvan bij de Romaanse vorm, bv. Tavigny = Tevenich.

assibilering van *t* vóór *j* (6e-8e eeuw) bij de Romaanse vorm, ontbreken daarvan bij de Germaanse vorm, bv. Rutten = Russon.

idem wat aangaat *d* vóór *j* : Lauw = Lowaige.

Dat die taalgrens op sommige plaatsen reeds uit de 6^e eeuw kan dagtekenen, blijkt uit het naast elkaar bestaan van Germaans *-ingum* en Romaans *-iacas* voor een en dezelfde plaats : Halanzy = Holdingen, Habergy = Heverdingen (cf. p. 1124), met daarenboven